

Hormoonsuppletie ter preventie van het carpale tunnel syndroom bij werkende vrouwen in de overgang

Rulanda van Kruysbergen

Heijermanslezing

21 november 2025

Potentiële belangenverstrengeling geen.

Relevante relaties:

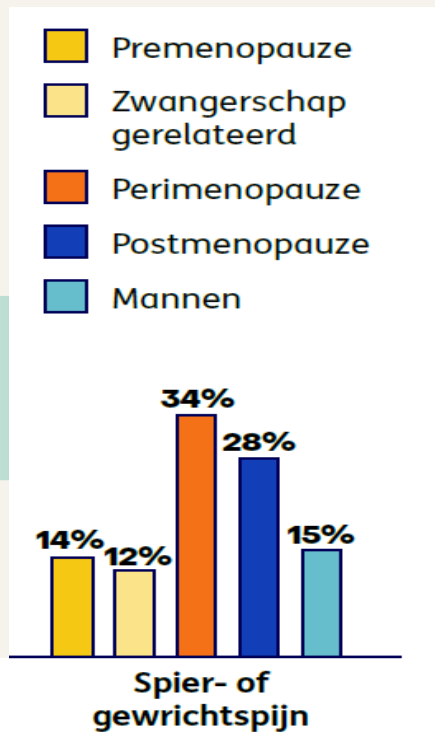
- Bedrijfsarts/opleider Arbounie + Kennisinstituut AU
- Gastvrijheidsaanstelling AMC
- Lid NVAB-richtlijncommissie 'Overgang en werk'
- Lid werkgroep maatschappelijke implicatie
vrouwspecifieke aandoeningen NVOG

Wat ga ik vertellen?

- Waarom is aandacht voor HBA-klachten tijdens de overgang belangrijk
- Etiologie: effect van oestrogenen op bindweefsel
- Literatuuronderzoek: carpale tunnel syndroom bij vrouwen in de overgang
- Wat zien we in de spreekkamer?

Waarom is aandacht voor HBA-klachten tijdens de overgang belangrijk?

- Het komt vaker voor dan je zou denken.¹
- Amerikaans onderzoek 25% heeft ernstige klachten waarbij in 40% van de gevallen geen afwijkingen worden gevonden.²

1. TNO-rapport september 2025: hormoongerelateerde gezondheidsklachten bij vrouwen: de impact op het werk.

2. The musculoskeletal syndrome of menopause. Vonda j. Wright Climacteric 2024 vol 27 no 5. 466-472

Etiologie: effect van oestrogeendaling op bindweefsel.

- Effect van oestrogeen op de pijnreceptoren in het bindweefsel en pezen: het beschermende effect neemt af waardoor pijnbeleving toeneemt.
- Effect van oestrogeen op het ontstaan van ontstekingen.
- Effect op fibroblasten waardoor de elasticiteit verandert: het effect is niet eenduidig.

Literatuuronderzoek: carpal tunnel syndroom bij vrouwen

Bij vrouwen tussen de 40 en 60 jaar;

- CTS is de meest voorkomende aandoening van het bewegingsapparaat
- CTS was de meest gemelde beroepsziekte in 2023

Volgens PRISMA statement.

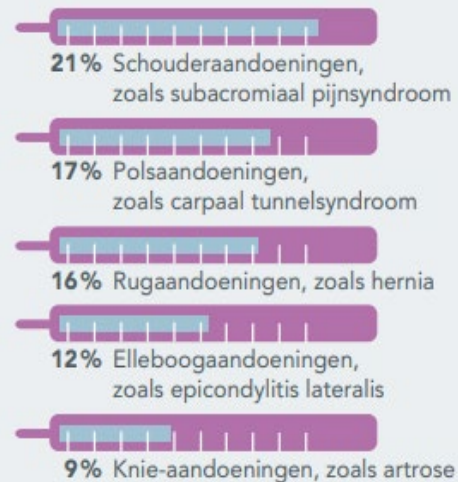
Inclusiecriteria: artikelen in Engels, Frans, Duits of Nederlands met een Engelstalige samenvatting

peri- en postmenopausale vrouwen

wel of geen gebruik van hormoonsuppletie (geen voorwaarden over informatie over dosis of tijdsduur)

- 6 Exclusiecriteria: reviewartikelen, case reports, dierstudies, hormonale veranderingen door anti-oestrogeen therapie of ovariëctomie of anticonceptie

DIAGNOSE

Bron: beroepsziekten in cijfers

Literatuuronderzoek: carpal tunnel syndroom bij vrouwen

Resultaat: het is onvoldoende duidelijk of HST wel of niet het risico op CTS vergroot of verkleint.

Zwakke punten:

- CTS is niet in alle onderzoeken op dezelfde manier vastgesteld
- Het type medicatie en dosis was niet bekend in de vier case-control studies
- Er is geen rekening gehouden met de factor arbeid

Sterk punt:

- Bij de analyses hebben we de mannen geëxcludeerd als controlegroep

Registratierichtlijn CTS

Stap 1. vaststellen van de aandoening/ziekte

Stap 2. vaststellen van de relatie met werk

Stap 3. vaststellen van de aard en het niveau van de oorzakelijke blootstelling

Stap 4. nagaan van andere mogelijke oorzaken en de rol van de individuele gevoeligheid

Stap 5. concluderen en melden

Stap 6. preventieve maatregelen en interventies inzetten en evalueren.

- CTS komt vooral voor bij 45 tot 64 jarigen (<https://www.thuisarts.nl/carpale-tunnelsyndroom/ik-heb-carpale-tunnel-syndroom>)
- Vrouwen vaak tijdens zwangerschap, borstvoeding of in de menopauze
- Reumatoïde artritis
- Artrose van de hand (aan de duimzijde)
- Te langzaam of te snel werkende schildklier
- Diabetes
- (*overgewicht*).

Wat kunnen we er nu mee in de spreekkamer?

De doseringen in de onderzoeken waren veel malen hoger dan op dit moment gebruikelijk is (voor 2002). Recent onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden.

CTS is een complexe aandoeningen met veel risicofactoren.

Mijn hypothese dat oestrogeendaling de kans op CTS vergroot heb ik nog niet verworpen.

<https://www.tbv-online.nl/magazine-artikelen/carpaletunnelsyndroom-bij-vrouwen-in-overgang/>

Stelling:

In de praktijk blijkt dat vrouwen die starten met hormoonsuppletie vaak verlichting van hun klachten ervaren.

Helemaal mee eens
Geen idee want geen ervaring
Het zou mogelijk kunnen zijn
Helemaal mee oneens

